

Megvalósítható-e a társasági adók harmonizációja?

Handa Lászlóné

Budapesti Műszaki Főiskola
Regionális Oktatási és Innovációs Központ
8000 Székesfehérvár, Budai u. 45.
handa.laszlone@roik.bmf.hu

Absztrakt: Az európai integráció fejlődésének jelenlegi szakaszában alapvető követelmény a versenyképesség fokozása, amely a belső piac akadályainak lebontásával teremthető meg. A gazdasági és monetáris unió létrejöttéhez nagy mértékben hozzájárult a közvetett adózás egységesülése, pontosabban szólva a hozzáadott értékadó bevezetése. Az évezred fordulóra már az egységes monetáris politika is kialakult a szigorú konvergencia kritériumokat teljesítő uniós országok számára, akik bevezették és használják az egyre erősödő eurót. A közös pénz megteremtése mellett ismételen felmerül a nemzeti adórendszerek közelítésének gondolata, amely nemcsak a már említett forgalmi típusú adózást, hanem a vállalkozások által fizetett jövedelemadókat is érintené. Tanulmányomban arra a kérdésre keresem a választ, miért nem sikerült az elmúlt évtizedekben megvalósítani a társasági nyereségadó terén az adóharmonizációt és van-e esélye egy európai közös konszolidált adóalap elfogadásának.

1. Bevezetés

Az Európai Unióban az adópolitika és az adórendszer kérdései nem tartoznak a közös politikák körébe. Ezzel szemben a Közösség évente elfogadja a közös költségvetését, ami azonban a GDP jóval kisebb hányadát – 1%-át – osztja el újra (szemben a tagállamok 40-50%-os mértékével). Nem vetnek ki közösségi szintű adókat, a költségvetés kiadásait a tagállami hozzájárulásból és a tagállamok által beszedett adókból fedezik. Ugyanakkor a tagállamok által beszedett adók befolyásolják az áruk, szolgáltatások, tőke és munkaerő áramlását, az árak és a jövedelmek alakulását, összességében az egységes piac működését. Az európai integráció alapszerződésai a versenyt tekintik a gazdasági fejlődés motorjának, ezért célul tűzték ki a versenyt gátló akadályok megszüntetését. Mivel a tagállamok adópolitikái között lényeges eltérések vannak, ezek torzítják a versenyfeltételeket. Ebből következik az adórendszerek egységesítésének követelménye. Ezt kétféle módon lehet végrehajtani: az egységes európai társasági adó bevezetésével, vagy a nemzeti társasági adójogszabályok egymáshoz

Handa Lászlóné

Megvalósítható-e a társasági adók harmonizációja?

közelítésével. A tagállamok érdekeit kifejező nemzeti adópolitikák elsődlegessége az oka annak, hogy eddig nem valósulhatott meg az adóharmonizáció a közvetlen adózásban. Emellett a tagországok egyhangú döntése szükséges bármely adótárgyú jogszabály elfogadásához. Jelenleg a tagországok felismerték, hogy nem elégséges intézkedés az adóelkerülés, valamint a kettős adóztatás elkerülésének szabályait koordinálni. Olyan lépésekre van szükség, ami közelíti a társasági adózás feltételeit (közös adóalap, egységesen értelmezett kedvezmények, mentességek). Ezek a javaslatok állnak elfogadás előtt, ezért az előzmények áttekintése után vizsgálatom tárgya a közös konszolidált társasági adóalap kialakításának módja lesz.

2. Előzmények

2.1. Az adóharmonizáció értelmezése

„Harmonizáció alatt azokat a folyamatokat értjük, melynek során a közösség szervei rendelkezéseket hoznak azzal a céllal, hogy a tagállami adórendszereket közelítsék egymáshoz az egységes belső piac megvalósítása érdekében. A közösségi harmonizáció célja azon adójellegű köztörvények megszüntetése, amelyek a négy szabadság elvének érvényesülését hátráltatják. Nem célja egy szövetségi adórendszer, hanem annak elérése, hogy a nemzeti adótörvények ne tegyenek különbséget a külföldi és belföldi személyek, illetve tranzakciók között. Kiemelendő, hogy európai adó nem létezik, hiszen közösségi adóhatóság által beszedett közösségi adó nem létezik.”¹

Megkülönböztetjük a teljes és részleges harmonizációt: az előbbi például az egységes társasági adó bevezetését tűzné ki célul, míg a második az adómértékeket közelítené egymáshoz. Beszélhetünk még pozitív és negatív harmonizációról is. A pozitív esetben az adójogszabályok egységesítésén van a hangsúly, a negatív harmonizáció csak a diszkrimináció ellen lép fel (a nemzeti adójogszabályok ne különböztessék meg hátrányosan a gazdasági szereplőket például az adókedvezmények igénybevételénél).

2.2. Adóharmonizáció kialakulása

A közösségi adóharmonizáció szoros összefüggésben van az integráció fejlődési fokozataival. Ezért először a közvetett adózás területén valósult meg. A vámunió megteremtése után megszületett a döntés a hozzáadott értékadó bevezetéséről (1972). A forgalmi adózás egységesítését az 1977-ben elfogadott 6. irányelv biztosította, ami lehetővé tette a határellenőrzés megszüntetését, mivel a

---

¹ Az Európai Közösség adójoga (Erdős, Földes, Öry, 2001) 18. o.

tagállamok közötti termékforgalom nem minősül exportnak-importnak. Mindenesetre még itt sem teljes az adóharmonizáció: az adókulcsok eltérése miatt átmenetileg még mindig a célország elvét alkalmazzák és a származási ország elvére való áttérés van napirenden. Így biztosítható lenne a belföldi és a közösségi ügyletek azonos kezelése. A jövedéki adózás szintén jelentősen harmonizált terület, csak az adómértékek terén vannak még eltérések.

2.3. Adóharmonizáció a társasági adózásban

Az EK Szerződések nem tartalmazzak explicit rendelkezést a közvetlen adók tekintetében. A negatív harmonizáció az adóelkerülés és a káros adóverseny megakadályozását szolgálja. Harminc éven keresztül folytak a tárgyalások, amelyek egy közös társasági adórendszer bevezetését célozták (hasonlóan a forgalmi adókhoz), eredménytelenül.

Mi az oka, hogy nem alakult ki a részleges harmonizáció sem?

- a beruházási döntések meghozatalában másodlagos szerepe van az adórendszernek. Elsősorban a piac mérete, a munkaerő mennyisége, minősége, költsége, az infrastruktúra fejlettsége, a politikai rendszer stabilitása befolyásolja a befektetőt.
- Az adópolitika a nemzeti szuverenitás fontos eszköze továbbra is. Kizárólag a tagállamok rendelkeznek adókievetési joggal és az államháztartási kiadások is ezen a szinten jelentkeznek.
- Az adókra vonatkozó döntések meghozatalához a Tanácsban egyhangúság szükséges.

Milyen problémákat okoz az adóharmonizáció hiánya?

- a tagországoként eltérő számviteli és társasági adó szabályozás áttekinthetetlen rendszere alakult ki, ami megnehezíti a gazdasági tisztánlátást és a vállalkozások befektetési döntéseit,
- anya-és leányvállalatok közötti elszámolás országokénti eltérése a nyereség elkülönített kimutatását igényli az egységes adóalap helyett,
- több országra kiterjedő vállalati rendszerek esetében előfordulhat kettős adózás illetve adóelkerülés is,
- a vállalati átszervezések esetenként adóbevétel kieséssel járnak, amelyet az államok újabb adónem bevezetésével ellensúlyozhatnak,
- adminisztratív költségek növekedése, ami főleg a több telephelyen működő kis-és középvállalatokat hozza nehéz helyzetbe.

Mi valósult meg eddig?

Handa Lászlóné

Megvalósítható-e a társasági adók harmonizációja?

1962-1996 között nem beszélhetünk adóharmonizációról, bár a Neumark-jelentés előírányozta, de ezt visszavonták. Végül 1990-ben egy igen korlátozott hatáskörű irányelv került elfogadásra a következő tartalommal.²

- fúziós irányelv kimondja, hogy a határon túli szervezeti átalakulásból származó nyereség adója halasztható (akkor kell megfizetni a tőkenyereség adóját, amikor az értékesítés megvalósul).
- anya-és leányvállalati irányelv a kettős adóztatás megszüntetése a leányvállalatok által fizetett osztalék esetén,
- a kapcsolt vállalkozások közötti transzferárak kérdését szintén a kettős adóztatás elkerülése miatt egységesen kell értelmezni és a tagállamok adóhatóságai közötti vitákat záros határidőn belül kell rendezni.

1997-2003 között újabb szakasz kezdődik az ECOFIN³ által elfogadott intézkedéscsomaggal, amely három részből áll:

- az Üzleti adózás magatartás kódexe néven a tagországok kötelezettségvállalása, hogy nem hoznak a belső piac működését akadályozó káros intézkedést és megszüntetik az ilyen jellegű szabályozást (minden olyan intézkedés sérelmes, amely alacsonyabb adóterhet eredményez, mint az adott tagállamban szokásos mérték: például az adóalap csökkentő kedvezmények miatt).
- Kapcsolt vállalkozások közötti kamat-és jogdíj kifizetések után nem lehet forrásadót felszámítani. Ez a szabály akkor alkalmazható, ha a felek a szokásos piaci árban állapodnak meg és aki kapja a forrásadós jövedelmet annak keletkezik adókötelezettsége.
- Megtakarítások adóztatása szintén a kettős adózás elkerülése miatt került be a csomagba, az előző pontban megfogalmazott elveket érvényesíti a személyi jövedelemadóztatásban (ez nem tartozik dolgozatom témaköréhez).

3. Új fejlődési tendenciák a társasági adózásban

3.1. Az adókulcsok mérséklődése

Az előző pontban említett Magatartási kódex nem tartalmaz olyan közvetlen előírást, amely tiltaná az adókulcsok csökkentését. Ha alacsony a nyereségadókulcs, az minden vállalkozásra vonatkozik és nem támogatja egyik

---

² 90/434/EGK, 90/435/EGK, 90/436/EGK tanácsi irányelvek

³ Gazdasági és Pénzügyminiszterek Tanácsa

vagy másik gazdasági szereplőt. Ezért a tagállamok egyre inkább igyekeztek versenyelőnyre szert tenni a társasági adókulcs mérséklésével (1. táblázat).

1. táblázat

A társasági adókulcsok az EU tagállamokban

	1980	1990	1995	2000	2005
Ausztria	55	39	34	34	25
Belgium	48	41	40,17	40,17	33,99
Ciprus	n.a.	42,5	25	29	10
Csehország	n.a.	n.a.	41	31	26
Dánia	n.a.	40	34	32	30
Észtország	n.a.	n.a.	26	26	24
Finnország	59	41	25	29	26
Franciaország	50	37	36,67	36,67	34,93
NSZK	52,8	57,7	56,8	51,63	38,29
Görögország	43,4	46	40	40	35
Magyarország	n.a.	50	19,64	19,64	17,68
Írország	45	43	40	24	12,5
Olaszország	36,3	41,8	52,2	41,25	37,25
Lettország	n.a.	n.a.	25	25	15
Litvánia	n.a.	35	29	24	15
Luxemburg	n.a.	39,4	40,9	37,45	30,28
Málta	n.a.	32,5	35	35	35
Hollandia	48	35	35	35	31,5
Lengyelország	n.a.	40	40	30	19
Portugália	n.a.	36,5	39,6	35,2	27,5
Szlovákia	n.a.	n.a.	40	29	19
Szlovénia	n.a.	n.a.	25	25	25
Spanyolország	33	35	35	35	35
Svédország	n.a.	40	28	28	28
Egyesült Királyság	52	34	33	30	30
EU-15 átlaga	n.a.	40,4	38	35,3	30,4
Új tagállamok átlaga	n.a.	n.a.	30,6	24,8	18,2

Forrás: Losonczi Miklós Pénzügyi Szemle 2006/4. 483. old.

Az adóverseny elméleti összefüggéseit elemzők szerint ennek a jelenségnek kettős oka van. Az egyik a transznacionális vállalatok globális tőkebefektetési politikájával kapcsolatos, megvan a módszere, hogyan tudják átcsoportosítani az alacsony adóterhelésű országokba a nyereségüket. A másik megközelítés a 80-as

évek recessziójára vezeti vissza ezt a folyamatot.⁴ A 2004-ben csatlakozó országok még a belépés előtt csökkentették társasági adókulcsaikat, ílymódon 10,5%-kal alacsonyabb mértéket alkalmaztak a régi tagállamoknál. Ennek hatására ismét felmerült az igénye az adóverseny korlátozásának. Először egy közös minimális adókulcs bevezetését szorgalmazták (hasonlóan az áfa kulcsokhoz). Az elfogadáshoz szükséges egyhangú döntés még nem született meg ebben a kérdésben, bár nem került le a napirendről. Szerintem addig nem reális a kulcsok egységesítése, amíg az adóalapok jelentősen eltérnek egymástól. Az elmúlt évek adókulcs csökkentési versenye és a minimumkulcs elfogadásának eredménytelensége ráirányította a figyelmet az egységes adóalap kimunkálásának szükségességére. Véleményem szerint nemcsak a vállalatok számára lesz egyszerűbb az adózás átláthatósága, hanem a tagállamok többsége is támogatja ezt a javaslatot. Ezt mutatja az a felmérés, amelyet a KPMG Tanácsadó Kft készített 2007 nyarán⁵ az EU valamennyi országában és Svájcban. A megkérdezett vállalkozások 77%-a pártolta az egységesítést (a kiválasztott cégek minden országban a legnagyobbak voltak). A cégek sokkal inkább támogatnák az adóalap konszolidációt, mint a tagállamok: 12 ország volt az egységesítés mellett, 8 ellene és 7 ország (közte Magyarország is) újabb egyeztetésre vár.

3.2. Az egységes társaság adóalap bevezetésének szükségessége

Az Európai Bizottság jogharmonizációs törekvéseit leginkább a közös társasági adóalap kimunkálása szolgálná. A 2007 májusában nyilvánosságra hozott dokumentum szerint a több tagállamban tevékenykedő cégek számára lehetővé teszik a közös adóalap választását. A tervezet célja: egyszerűbbé és átláthatóbbá tenni a cégcsoport számára a nyereségadózást.

Az elképzelés szerint 2008 végére várható a jogszabálytervezet elkészülte, majd a tagállami támogatottság függvényében 2010-től a bevezetése. A társasági adó harmonizációja azon múlik, hogy sikerül-e kidolgozni a tagállamok érdekeinek is megfelelő adóalapot. Szerintem a számvitel és az üzleti beszámolók szabályait kellene egységesíteni, hiszen a gazdasági események azonos könyvelése eredményezné az összehasonlítható adóalapot. Ilyen megközelítésű munkaanyaggal azonban kutatásaim során eddig nem találkoztam. Ezért úgy gondolom, nem érdemes a számviteli szabályok eltéréseit elemezni. Egyébként a számviteli standardok keretjogszabályok, amelyek lehetővé teszik a költségek és ráfordítások különböző elszámolását (a vállalkozás döntése alapján például: értékcsökkenés, céltartalék képzés, veszteség elhatárolás, stb). A következő fejezetben felvázolom az egységes társaság adóalap koncepcióját. Nehézséget okozott kutatási munkám során, hogy nem sikerült a bizottsági munkaanyagokat feldolgoznom (ezek nem publikusak). A Pénzügyminisztérium Társasági adók

⁴ Losoncz Miklós: Uniós adóharmonizáció és adóverseny Pénzügyi Szemle 2006. 4.

⁵ László Csaba: Egyenlítési kísérlet HVG 2007.39.

Főosztálya részéről kapott jelentést felhasználva állítottam össze a Közös Konzolidált Társasági Adóalap (továbbiakban az angol nyelvű rövidítést felhasználva: CCCTB) jellemzőit.⁶

3.3. Közös Konzolidált Társasági Adóalap jellemzői

- A konszolidációba bevont vállalatok körének meghatározása: a kötelezően előírt limit a tulajdonosi részarány alapján 75%-tól (esetleg 90%).
- A konszolidáció teljes körű és kötelező.
- Nem EU-s vállalat, telephely nem szakítja meg az értékesítési láncot.
- A vállalatcsoportnak azonos az adóéve.
- A konszolidációt megelőző veszteség nem vihető be, ugyanakkor a kilépő vállalathoz sem lehet veszteséget rendelni.
- A jelenlegi veszteséget csoportszinten kell elszámolni.
- Nem készül külön mérleg, csak a konszolidált.
- Az adóztatható jövedelem egységes meghatározása.
- A nem levonható költségek és a mentesített jövedelmek külön lista alapján kerüljenek nevesítésre.
- Elhatároláson alapuló elszámolások az IAS⁷ szerint.
- A konszolidációból történő kilépés esetén a nemzeti adózási szabályokat kell alkalmazni.
- Értécsökkenést a veszteséges vállalat nem számolhat el. Az értécsökkenést összevontan a vállalatcsoport egészére kell elszámolni.
- Megosztási mechanizmus: arra ad választ, hogy az egységes adóalapot milyen faktor szerint különítik el, majd a tagállamok saját adókulcsaikkal kiszámítják az adót. Még nem dőlt el, hogy egy, vagy a számításba vehető összes faktor bevonásával végzik-e a megosztást.
- Megosztási mechanizmussal szemben támasztott követelmények: - érvényesíthető, egyszerű és költséghatékony, ne legyen manipulatív.
- A megosztási mechanizmus az adott faktor jövedelemtermelő képességét veszi alapul. Ezek a következők: munkabér, az eszközfaktor, az értékesítési faktor.

⁶ Jelentés a Közös Konzolidált Társasági Adóalap munkacsoporti üléséről. Pénzügyminisztérium Társasági adók Főosztálya 2007. szept. 27-28.

⁷ Nemzetközi Számviteli Standardok

Handa Lászlóné

Megvalósítható-e a társasági adók harmonizációja?

- A munkabér faktor esetén a tényleges munkavégzés helye és a kifizetett munkabér számít (nem vehető figyelembe az outsourcing).
- Eszközfaktor: csak a tárgyi eszközöket veszi figyelembe, értékelése vitás (nem célszerű a nyilvántartási érték használata).
- Értékesítési faktor: a kereslet jövedelemgeneráló tényező. Mely bevételeket kell figyelembe venni? A csoporton belüli értékesítést nem kell beszámítani. Célország elve szerint kell eljárni.
- Adott tagállamban akkor keletkezik adókötelezettség, ha legalább egy faktor megvan.

Az előzőekben ismertetett jellemzők még a Bizottság javaslatának vitatott pontjait képezik. Ennek ellenére úgy gondolom sikerül majd a társasági adóalap harmonizációjával hozzájárulni az integráció fejlődéséhez.

4. Példa a CCCTB megállapítására

Feltételek:

- A és B vállalat egyazon CCCTB-hez tartozik,
- Megosztási mechanizmus: kizárólag az értékesítési faktor alapján történik,
- A csoport adóalapja=A és B vállalat megosztott adóalapja
- Külső inputok: áram, alapanyag, munkabér

A vállalat		B vállalat		Csoport
Áram	-60	Áram	-30	-90
Alapanyag	-1000	Vásárlás költsége	-(4000+500)	-1500
Munkabér	-2000	Munkabér	-1000	-3000
Értékesítés B-nek	+4000	Értékesítés külső félnek	+6000	+6000
				=1410

A csoport szintű adóalap megosztása értékesítés arányában: $\sum$ értékesítés = 10.000

A vállalat részaránya 40% B vállalat részaránya 60%

A vállalat		B vállalat		Csoport
Áram	-60	Áram	-30	-90
Alapanyag	-1000	Vásárlás költsége	-(4000+500)	-5500
Munkabér	-2000	Munkabér	-1000	-3000
Értékesítés B-nek	+4000	Értékesítés külső félnek	+6000	+10000

Adóalap	940		470	=1410
Konzolidált adóalap	564		846	=1410

Ezzel a sematikus példával azt érzékeltetem, hogy az értékesítési faktor segítségével megállapított adóalap jelentős mértékben leegyszerűsíti az adóalap megállapítást, ugyanakkor eltérést okoz az önköltség szintjén számított adóalaphoz képest. Ezt az eltérést lehet korrigálni a több tényezős megosztási mechanizmus alkalmazásával. Ahol jelentős a munkaerő felhasználás, ott mindenképp célszerű a munkabért mint megosztási faktort figyelembe venni. A tárgyi eszközigenyesség az eszközfaktor beépítését is indokoltá teszi. A többtényezős megosztási mechanizmust indokolja az a hatástanulmány is, amelyet a következő pontban ismertetek.

5. Hatástanulmány a CCCTB alkalmazásáról

Kovács László szerint – aki az EU adóügyi biztosa – szükséges és lehetséges az ellenzők tábora ellenére is a közös adóalap bevezetése.⁸ Létezik ugyanis az ún. megerősített együttműködés, amely lehetővé teszi nyolc ország számára – akik ezt támogatták – hogy közösen bevezethetik az egységes társasági adóalapot.

Az Oxfordi Egyetem Üzleti Adózási Központjának két kutatója – Devereux és Loretz – vizsgálták, hogy mi lett volna, ha 2000-ben bevezetik a CCCTB-t.⁹ A feltételezések szerint a részvétel választható, az adóalap megosztása a foglalkoztatottak száma alapján történik, a konszolidáció akkor is megtörténhet, ha az anyavállalat EU-n kívüli, minden tagállam bevezeti az új rendszert, öt éves időszakra számolják ki a társasági adó bevételt.

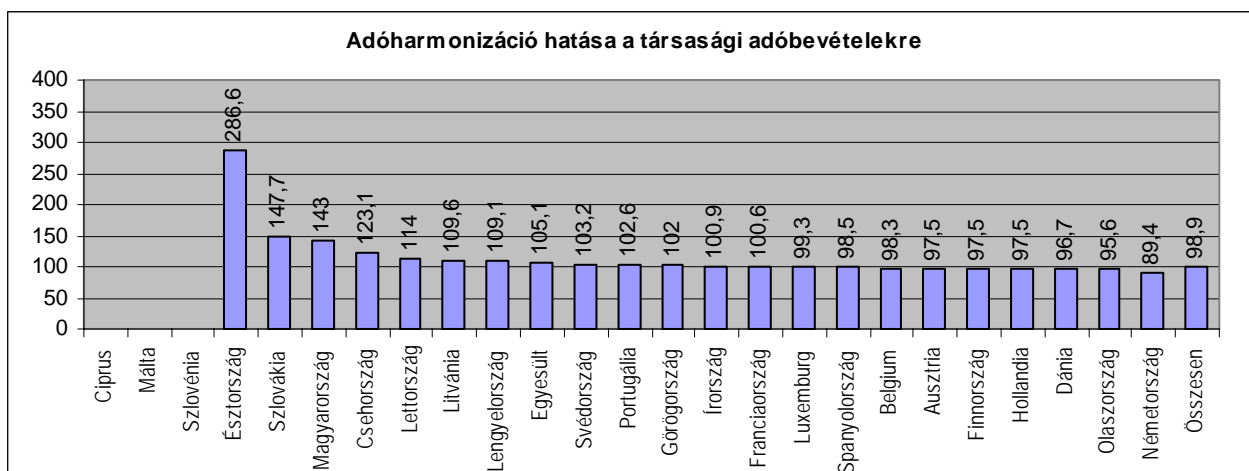
A kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy a választható rendszer bevezetése hatására egy százalékkal mérséklődne az összesített társasági adóbevétel. Az új mechanizmus újraelosztó szerepe akkor lenne a legnagyobb, ha a közös adóalap szétosztása tárgyi eszközök vagy a foglalkoztatottak száma alapján történne. A legnagyobb nyereséget a balti államok mellett Szlovákia és Magyarország kapná – köszönhetően a Volkswagen és az Audi üzemeinek –, amely a német költségvetésből vándorolna hozzánk. A legnagyobb veszteségek tehát azok lennének, amelyek az elosztási tényezőkhöz viszonyítva magasabb adóztatható jövedelemmel rendelkeznek. A reformot leginkább ellenző Írország és Nagy-Britannia nem tartozik ide.

⁸ Gaál Csaba: Nyerhetünk az adóalap-harmonizációval Világ gazdaság 2007. 06. 05.

⁹ www.sbs.ox.ac.uk

Handa Lászlóné

Megvalósítható-e a társasági adók harmonizációja?

Forrás: Világgazdaság 2007. 06. 05.

Összegzés és ajánlások

Az Európai Unióban az adóügyi kérdésekben a szubszidiaritás elve érvényesül, a hatáskörök a tagállamokban összpontosulnak, ezért a közösségi döntéseket egyhangúan hozzák. Az egyes adónemek megfelelnek a négy szabadság valamelyikének: a forgalmi és jövedéki adók az áruk-szolgáltatások, a társasági adók a tőke, a személyi jövedelemadó a munkaerő szabad áramlásának. Az adójogszabályok harmonizációja szorosan kötődik az integráció fejlődéséhez, legerőteljesebben a forgalmi típusú adóknál jött létre, mert ez érinti leginkább a tagállamok kereskedelmét.

A nyereségadó harmonizációját a jogilag nem kötelező magatartási kódex fogalmazta meg ajánlások formájában, amely a belső piac akadályainak lebontásával, a diszkriminatív intézkedések kiküszöbölésével foglalkozik. Ugyanakkor nem tudott korlátot szabni a tagállamok között kialakuló társasági adókulcs csökkentési versenynek. Mivel a termelési tényezők közül a tőke a legmobilitásosabb, az üzleti racionalitás megkívánta, hogy a felértékelődő termelési tényezőt kisebb mértékben adóztassák, mint a munkaerőt. A globalizáció időszakában a külföldi tőkebefektetésért folyó verseny egyik eszköze lett az adóverseny. Egyre több ország úgy kívánta növelni a tőkebefektetést, hogy mérsékelte a nyereség adókulcsokat. Ennek eredménye, hogy az EU

tagállamokban az utóbbi 25 évben a nyereségadó kulcsok jelentős csökkenése tanúi lehetünk, amely tovább fokozódott a volt KGST országok csatlakozásával.

Az így kiéleződő adóverseny elkerülésére felvetődött az adóharmonizáció igénye a közvetlen adózás területén. Megoldásként két javaslat született. A hozzáadott értékadónál alkalmazott minimális adókulcs mintájára a tagállamok megegyeznének a közös minimális társasági adókulcs mértékében. Ez idáig nem sikerült ezt a javaslatot elfogadni a már említett szubszidiaritás elve miatt.

A másik lehetőség a közös konszolidált társasági adóalap kidolgozása, amelyet a szakértők is esélyesebbnek tartanak az elfogadásra. Az általam vázolt társasági adóalap a több tagállamban tevékenykedő cégek számára egyszerűbbé és átláthatóbbá tenné a vállalati adózás rendszerét, ezáltal csökkentené az adminisztrációs terheket. Az egységes adóalap választható lenne a társaságok számára, lehetővé tenné, hogy a nyereséget konszolidált bázison számolják ki a csoport egészére nézve.

Bár Magyarország még nem alakította ki hivatalos álláspontját, de szerintem érdekelt a közös adóalap elfogadásában. Számunkra kedvező lehet az eszköz, illetve a foglalkoztatott létszám alapján történő adóalap megosztás. Ezek racionális megosztási elvek, amelyek előbb utóbb meggyőzik azokat az országokat is, akik jelenleg a fő ellenzők táborát képezik. A 2010-es közös konszolidált adóalap bevezetéséhez ebben az évben szükségessé válik a viták lezárása és a konkrét jogszabály elfogadása. Ha ez sikerül, akkor **igen** lesz a válasz a tanulmány címében feltett kérdésre.

Hivatkozások

- [1] Losonczi Miklós: Uniós adóharmonizáció és adóverseny
Pénzügyi Szemle 2006. 4. szám
- [2] Hetényi István: Az adórendszerek fejlődésének tendenciái az OECD-országokban
Pénzügyi Szemle 2006. 1. szám
- [3] Erdős-Földes-Öry: Az Európai Közösség adójoga
KJK Kerszöv, Budapest 2001.
- [4] László Csaba: Egyenlítési kísérlet
HVG 2007. 39. szám
- [5] Gaál Csaba: Nyerhetünk az adóalap harmonizációval
Világgazdaság 2007. 06. 05.
- [6] Jelentés a Közös Konszolidált Társasági Adóalap munkacsoport üléséről
Pénzügyminisztérium Társasági adók Főosztálya 2007. 09. 27-28.